

HUNDEUTSTILLINGER OG AVL I BBC-DOKUMENTAR

Til alle regioner og medlemsklubber:

Ved et mediefokus på hundeoppdrett i Norge (i kjølvannet av BBC-dokumentaren "Pedigree dogs exposed" som sendes på NRK 2 i kveld – tirsdag 24.02.09 kl 20:25 og i reprise søndag 08.03.09) er det viktig ikke å uttrykke det som om NKK går i forsvar.

Det er bedre å vise til at NKK er positiv til at media setter fokus på dette fordi organisasjonen har hundehelse og sunt oppdrett som et hovedtema.

Understrek hele veien at hundenes helse er svært viktig for NKK. Start om mulig så mange svar som mulig med å trekke frem hvor mye organisasjonen fokuserer på og jobber med å forbedre hunders helse.

Det er også viktig å understreke at NKK fokuserer på opplæring og økt kunnskap i stedet for strenge restriksjoner.

NKK driver aktiv opplæring og informering om hundeavl gjennom kurs, publikasjoner og utdanning.

NKK har også en svært grundig dommerutdanning som gjør dommere godt i stand til å premiere hunder som både er sunne og har et pent eksteriør.

Norge har vært (og er) et foregangsland når det gjelder hundehelse, og allerede i 1999 innførte NKK følgende setning i rasestandarden: *"Hunder som viser tegn til aggressivitet og/eller fysiske defekter som påvirker hundens sunnhet skal diskvalifiseres"*. Dette ble berømmet av FCI, som i 2003 innførte de samme reglene i rasestandarden.

NKK har gjort svært mange grep i forhold til avl i Norge, og et fornuftig regelverk ligger i bunnen for det norske oppdrettet.

England er ikke medlem av FCI, men i år har også den engelske kennelklubben innført nye regler. Dommere ved landets største utstilling, Crufts, får nå myndighet til å vise hunder som har fysiske eller psykiske defekter bort fra utstillingsringen.

NB!!

BBC-dokumentaren kan ses ved at man går inn på www.youtube.com og søker på "Pedigree dogs exposed".

Dette er to saker med forhåndsomtale av dokumentaren - kopiert fra NRKs nettsider:

1. "Rasehunder lider ofte av genetiske sykdommer som har sammenheng med oppdretternes arbeid for å få fram spesielle egenskaper. På verdens største hundeshow "Crufts" vises de beste hundene innenfor de forskjellige rasene. BBC oppdaget at en rekke av disse hundene har alvorlige defekter. Dyrevernerne mener at hundenes livskvalitet og helse blir kraftig redusert i jakten på de perfekte rasehundene. I år arrangeres "Crufts" fra 5. mars, og de inviterer igjen til å møte 28 000 lykkelige, sunne hunder."

2. Hunderaser på ville veier

Hvor ligger hunden begravd?

"Hunderaser på ville veier" er en provoserende dokumentar fra BBC om rasetenkning innen kennelklubbene. Se hvilke sjokkerende metoder og virkemidler enkelte oppdrettere tar i bruk for å oppnå rasemessig "perfeksjon".

Til tross for at det foreligger vitenskapelige bevis for at innavl er årsak til grusomme problemer og lidelser for hunder, fortsetter kenneler over hele verden å dyrke "raserenhet" som et nærmest hellig forbilde. Mange raser er i dag skakkjørte. Gjennom avl er de blitt nesten ugjenkjennelige sammenlignet med de velskapte, funksjonelle hundene kennelene alet opp for hundre år siden.

Skitne hemmeligheter

Dokumentaren viser nærgående bilder av skitne og sjokkerende hemmeligheter innen kennelene.

"Kraftig kost," skrev den britiske avisen The Independent etter at programmet var vist av BBC: "Denne dokumentaren bør få konsekvenser for dyrevernloven."

Verdens største utstilling

Crufts er verdens største hundeutstilling. I dokumentaren ser vi hva som skal til for å delta på Crufts. Og vi får inntrykk av med hvilken jernhånd kennelene styrer eiere og hunder i konkurransen om å bli "Best in Show".

"Hvil i fred":
Her ligger
rasehunden
begravet. (Foto:
BBC)

Under er tenkte spørsmål fra journalister. Dersom journalister er ute etter å "arrestere" noen i et intervju bruker de ofte en av følgende taktikker:

1. De begynner svært mykt og enkelt i spørsmålsstillingen for å bli "venn" med intervjuobjektet - for så plutselig å stille tøffere spørsmål/oppfølgingsspørsmål når man minst aner det.
2. De går hardt ut med en gang for å forsøke å få intervjuobjektet vippet av pinnene eller ta noen på sengen slik at de svarer uten å tenke seg om. Det kan da stilles spørsmål av typen: "Hvorfor drives det skadelig avl på hund?" eller "Synes du det er riktig at mennesker skal styre utviklingen av et dyrs utseende?"

Vær derfor forberedt på begge deler, og følg med på hva journalisten faktisk spør om før svarene gis.

Svarene her er ikke fasiten, men en pekepinn til hva det vil kunne være aktuelt å svare.

*Hva er rasestandard?

Svar:

Rasestandardene er beskrivelser av hvordan et tenkt ideelt eksemplar av den aktuelle rasen skal se ut og bevege seg. Ofte inneholder standarden også en kort beskrivelse av hundens gemytt.

*Hvordan blir disse standardene fastsatt?

Svar:

Alle raser har et offisielt hjemland og det er dette landet som i utgangspunktet utarbeider standarden for rasen. Disse blir så godkjent av den internasjonale hundeorganisasjonen [FCI](#) i Brussel.

*Hvorfor er utseendet viktigere enn helse når standardene settes?

Svar:

Utseendet er ikke viktigere enn helse – og fokuset på helse har bare blitt større med årene. Et godt utseende eller pen hund skal også være en sunn hund!

Rasestandardene endrer seg også i takt med at man får større kunnskap om hunders helse. Selvfølgelig vil det oppstå sykdommer hos hunder som det gjør hos mennesker, men målet er å få så friske og velfungerende hunder som mulig.

***Hvorfor drives det skadelig avl på hunder?**

Svar:

Det er ikke til å unngå at det fødes syke individer av alle arter. I oppdrettsarbeidet må man derfor sørge for at bare de sunneste og friskeste individene får avkom, slik at man gir kommende generasjoner mulighet til å få enda bedre helse.

Oppdrett er ikke skadelig for hundene så lenge man som oppdretter er bevisst på hva det innebærer å drive sunt oppdrett.

Et tegn på at oppdrettet faktisk er sunt, og stadig blir sunnere, er at rasestandardene kontinuerlig endres på bakgrunn av ny kunnskap man får om hunders helse.

Skal man beholde og bevare hunderaser må man drive oppdrett.

For eksempel er de norske hunderasene på randen av utrydning, og det er derfor viktig å drive aktivt oppdrett for at rasene ikke skal forsvinne.

***Filmen viser at det i England foregår så massiv avl for å få frem et spesielt utseende eller en funksjon at hundene blir deformerte og handicappede, at de blir syke og lider. Hvordan kan du være sikker på at det samme ikke foregår i Norge?**

Svar:

Storbritannia har stort fokus på hundenes helse. Ingen land driver bevisst oppdrett av sykelige hunder!

Men å styre hva alle oppdrettere gjør er umulig. Likevel tar NKK alle mulige grep for å hindre at oppdrettet går utover hundenes helse.

Dette gjør vi gjennom reglene vi har og rådene vi gir – samt at vi også arrangerer egne avlsråd- og oppdretterkurs

Dessverre finnes det oppdrettere som ikke følger regler og råd, men her kommer utstillingene inn som en viktig faktor. Hunder som vises frem skal ha BÅDE god helse, god funksjonalitet OG et bra utseende.

I Norge er hundehelse en fanesak og NKK tar sterk avstand fra å avle frem et så spesielt utseende (eller funksjon) at dyrene kan ta skade av det. Det er på ingen måte snakk om at man avler frem syke hunder – tvert imot!

I 1999 innførte derfor Norsk Kennel Klub en ekstra setning i rasestandardene. Den går på at hunder som viser tegn til aggressivitet og/eller har fysiske defekter som påvirker hundens sunnhet skal diskvalifiseres hvis de stilles ut. Denne ekstra setningen ble fra 2003 tatt inn i alle rasestandardene den internasjonale hundeorganisasjonen - FCI har godkjent.

Skal en hunderase bestå, må man ta vare på den både helsemessig og utseendemessig.

Dette gjøres gjennom å avle rasen så rasetypisk som mulig. Bakgrunnen er at alle raser er avlet fram med et bestemt formål i tankene. En fuglehund ser annerledes ut enn en trekkhund eller en vakthund – på samme måte som en maratonløper ser annerledes ut enn en sprinter eller en vektløfter. Oppdrett med rasefokus er derfor overhode ikke sammenlignbart med det nazistene foretok seg.

*Hvordan kan man forsvare rasestandarder som av mange ses på som helseskadelige?

Svar:

Alle godkjente raser har en offisiell standard - en rasestandard - som er en beskrivelse av hvordan et tenkt ideelt eksemplar av rasen skal se ut og hva slags gemytt den bør ha.

Mange av standardene ble utarbeidet på begynnelsen av 1900-tallet, og inneholdt beskrivelser som man i dag ikke ville ha godkjent.

Grunnen er at man da ikke var forutseende nok til å kunne forstå at man ved å fremheve det som på den tiden var naturlige trekk etter hvert ville kunne skape problemer for hundene.

Standardene har vært, og er, i kontinuerlig endring etter hvert som man har fått større og større kunnskap om hva som kan føre til sykdom og skader hos hund.

Det skal være sunt å være vakker - og målsettingen er at standarden skal beskrive en sunn og funksjonell hund.

De ulike rasene tilhører og forbindes med et opprinnelsesland – og det enkelte land setter standarden. Den internasjonale hundeorganisasjonen, FCI, har i løpet av de siste 15-20 årene revidert flere av rasestandardene – spesielt med fokus på at hundene skal være nettopp så sunne og funksjonelle som mulig.

Men det tar tid å forandre en rase – også til det bedre! Og ansvaret her ligger hos BÅDE oppdrettere og dommere på utstillingene.

*Hvorfor har man latt avlen i forkant av endringene gå så langt at hundenes helse har stått i fare?

Svar:

Endringene kom fordi man så at de eksisterende rasestandardene ikke var tydelige nok. Dermed kunne de tolkes feil av oppdretterne.

Rasestandardene ble dermed endret for å tydeliggjøre og gjennom det forbedre dyrenes helse.

Ta for eksempel St. Bernhardshunden. De fleste husker vel Tjorven og Båtsmann? Båtsmann hadde de "typiske" hengende øyelokkene, men slimhinnene var røde.

Det ville IKKE blitt godtatt i forhold til standarden i dag – og på grunn av øynene ville Båtsmann ikke blitt premiært.

Om øynene til disse hundene sa rasestandarden på 80-tallet: **Øyne – Som regel er ikke nedre øyelokk tettsluttende.**

I -93 ble dette endret til: **Naturlig fast øyelokks-avslutning tilstrebes.**

Og i 2004 ble det tillagt:..., **en liten fold med lite synlig blinkhinne ved nedre øyelokk og en liten fold ved øvre øyelokk er tillatt.**

(DELEN MED ENDRINGER I RASESTANDARDEN KAN MED FORDEL KOMPRIMERES DERSOM DET BLIR AKTUELT Å VIDEREFORMIDLE DETTE TIL JOURNALISTER.)

*Hva synes du om raserensingen tyskerne gjorde under krigen?

(Grunnen til at dette spørsmålet er tatt med er fordi man i BBC-dokumentaren viser til at den fokuserte hundavlen likner på tyskernes etniske rensing under krigen.)

Svar:

Helt uforståelig og forkastelig!

*Hvordan kan du da støtte en rendyrking etter helt spesielle standarder når det kommer til hunder?

Skal en hunderase bestå, må man ta vare på den både helsemessig og utseendemessig. Dette gjøres gjennom å ha så rene raser så som mulig. Oppdrett med rasefokus er derfor overhode ikke sammenlignbart med det Nazistene foretok seg.

I dag har vi flere hunderaser som holder på å dø ut. Hele seks av de syv norske hunderasene er utrydningstruet. Har man da ikke et fokus på å bevare og forbedre rasene, vil de rett og slett bli borte.

*Hvorfor er det viktig å styre utviklingen av hunderaser?

For å BEDRE sunnheten – både fysisk og psykisk.

Noen hunderaser har utviklet visse trekk som det er riktig å prøve å få bort.

Dermed er det viktig å være bevisst i kombinasjonen av avlsdyr slik at man ikke viderefører gener som kan føre til dysfunksjonalitet.

*Men det er jo dere /oppdretterne som har ansvar for at hundene har utviklet seg negativt ved at fokuset på utseendet har blitt viktigere enn å se på hundens helse!

Fokuset på utseendet er IKKE viktigere enn fokuset på helse!

Og grunnen til at visse raser har utviklet noen trekk for langt er fordi rasestandarden ikke har vært tydelig nok eller at de ikke har blitt godt nok fulgt!

*Hvor mye teller hundens helse og velferd når den stilles ut?

Svært mye! Som sagt er utstillingene en viktig arena for å se at rasestandardene opprettholdes – da med fokus på at hundene skal være friske, sunne, funksjonelle OG ha et bra utseende.

*Men på utstillinger er det jo et enormt fokus på nettopp utseende. Hvorfor er ikke helsen viktigere?

Helsen ER det viktigste, og en hunds utseende er talende også for den helsestatus. Dermed skal en vakker hund også være en sunn hund. Det som er viktig er at DOMMEREN er klar over hva han/hun skal se etter for å kunne premiere den eller de hundene som er både vakre og sunne.

*Filmen viser jo helt tydelig hunder som lider på grunn av skader som er påført dem gjennom ekstrem avl. Hvordan kan du da si at hundeavl er forsvarlig og sunt for dyrene?

Hunder skal selvsagt ikke lide, men som mennesker kan også de fødes med sykdommer og skader. Det er ikke nødvendigvis avlen som fører til at noen hunder er mindre friske enn andre.

Og igjen må det understrekes at NKK gjennom en årrekke har jobbet med å gjøre hundeavlen her i landet så sunn som mulig.

Hundeavlen i Norge er ikke perfekt, men i over 20 år har det vært jobbet kontinuerlig og ikke minst svært bevisst med saken.

For at ikke alle raser skal forsvinne eller bli til en salig blanding, MÅ man styre avlen – og den må styres fornuftig og til hundenes beste!

Det er også viktig å ha et bevisst forhold til det som blir ansett som normalt – for det finnes en grense der det normale går over i det ekstreme.

Det er ikke slik at om noe er bra, så er MER enda bedre. Noen raser skal for eksempel ha fremtredende øyne. Det betyr likevel ikke at man skal avle frem hunder som har så utstående øyne at det er fare for at de skal falle ut av hodet dem.

*Hvem har ansvaret for at hunder ikke blir avlet regelrett i stykker?

Helse er viktig for alle parter innen hundeavl.

Oppdretterne må være seg sitt ansvar bevisst gjennom å tilegne seg kunnskap både om selve avlen og ikke minst om hundene de vurderer å pare med hverandre.

NKK er på sin side ansvarlig for at de rasestandardene for de norske hunderasene er så helsemessig gode som mulig, og for å opprette kurs og informasjonsmaterieell som gjør oppdretteren i stand til å tilegne seg den kunnskapen de trenger.

NKKs dommerutdanning er også grundig og fokuserer sterkt på helse.

Dommernes rolle er viktig, og det er essensielt at de har god kunnskap om hundenes helse, slik at de på utstillinger kan premiere de sunneste hundene med bra eksteriør.

*Hvordan kan man si at hundeavl er god dyrevelferd?

Helse står alltid i fokus innen oppdrett.

Gjennom oppdrett har man også bedre kontroll over resultatet fordi man velger avlsdyrene med omhu.

I dag har man mange tester som avdekker hvilke sykdommer en hund kan være bærer av.

Ved å drive bevisst oppdrett har man mulighet til å unngå å videreføre gener som kan føre til sykdom eller dysfunksjon.

De første hundene var domestiserte ulver som hadde som oppgave å varsle farer.

Hunder/raser har siden den gang blitt mer spesialisert på ulike oppgaver.

For å bevare hundenes unike egenskaper er det derfor essensielt at oppdrettet skjer i kontrollerte former.